

Tantárgy neve: Francia szintaxis					
Kredit: 4	Félév: 1.	Heti óraszám: 2+2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy: x
<p>Tantárgy leírása: A hallgatók az alapszakon kapott grammatikai ismeretanyagukat itt fejlesztik rendszeres tudássá. Kiegészítik ismereteiket a nyelvészeti szakterminológiát illetően. A főnévi és az igei csoport vázlatos átismétlésével lehetővé válik a francia összetett mondat elemzése, szabályainak megismerése. A hagyományos módszerek megismerését követően áttekintést kapnak arról, hogyan történik az elemzés generativista keretben.</p> <p><u>A szemeszterek programja:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az egyszerű mondat elemei. 2. A generativista elemzés. 3. Az összetett mondat fajtái: mellérendelés. 4. Az összetett mondat fajtái: alárendelés. 5. Alanyi alárendelő mellékmondatok. 6. A függő beszéd. 7. Vonatkozó mellékmondatok. 8. Határozói alárendelő mellékmondatok: idő, cél, ok. 9. Határozói alárendelő mellékmondatok: következmény, hasonlítás. 10. Határozói alárendelő mellékmondatok: mód. 11. Határozói alárendelő mellékmondatok: megengedés, feltétel. 12. Infinitív mellékmondatok. 13. Participiális mellékmondatok. 14. Nominális mellékmondatok. 					
<p>Kötelező és ajánlott irodalom:</p> <p>Kelemen, Jolán, Grammaire du français contemporain, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996. Benveniste, Émile, Problèmes de linguistique générale, Paris, Gallimard, 1966. Riegel, M. et al., Grammaire méthodique du français, Paris, Presses Universitaires de France, 1996. Ruwet, Nicolas, Théorie syntaxique et syntaxe du français, Paris, Seuil, 1972. Kelemen, Jolán, Exercices du français contemporain, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996. Sirejols, Évelyne, Claude, Pierre, Grammaire 450 exercices. Niveau avancé, Paris, CLE International, 2002. Delatour, Y. et al., Grammaire pratique du français, Paris, Hachette, 2000.</p>					

Tantárgy neve: Francia irodalom és kultúra a XVII-XIX. században

Kredit: 5	Félév: 1., 2.	Heti óraszám: 1+4	Óratípus: Előadás: Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: Gyakorlati jegy: x
---------------------	-------------------------	-----------------------------	--	----------------------------------	--

Tantárgy leírása: A kurzus a BA szintre támaszkodva, de azon túlmenően, áttekintést nyújt a francia kultúra és irodalom e két fontos századáról, kitérve a legfontosabb történelmi eseményekre, a társadalmi mozgásokra, azok hatására az irodalom és a művészetek fejlődése terén. Tekintettel arra, hogy a korábbiakban az egyes írók bemutatására, teljes művek és szövegrészletek megismertetésére helyeződött a hangsúly, ezen a szinten inkább az áttekintés, a nagyobb összefüggések bemutatása a cél. Az előadás nagy mértékben támaszkodik a hallgatók már megszerzett ismereteire, olvasmányaira.

A XVIII. századi folyamatokból kiindulva és a XX. századi tendenciákat is figyelembe véve, a kurzus olyan XIX. századi szerzők műveit tárgyalja, akik az ún. szintetikus művészetfelfogás képviselői: Chateaubriand, Victor Hugo, Honoré de Balzac, Charles Baudelaire, Théophile Gautier, Joris-Karl Huysmans, szimbolista költők, Marcel Proust stb. Az előadások az irodalmi szöveg és az egyes művészeti ágak (irodalom és festészet, építészet, zene) kapcsolatát tárgyalják, ugyanakkor elmélyítik azokat az elméleti ismereteket, amelyek ezen művészeti ágak és az irodalmi szöveg összehasonlító vizsgálatához szükségesek.

A szemeszterek programja:

1. Bevezetés: az irodalom és az egyes művészeti ágak kapcsolata. A barokk megjelenése. A költészet főbb irányzatai
2. A regény mint polgári műfaj. A klasszikus dráma legfőbb képviselői. Molière életműve
3. A Régiék és Újak harca. A XVIII. századi szellemi forrongás kezdetei. A filozófus írók
4. A színház átalakulása. A regény útja a kalandregénytől a szentimentális regényig
5. A libertinus irodalom. Az utópia és a forradalom eszméi.
6. Chateaubriand összehasonlító művészeti elemzései (*A kereszténység szelleme*). Építészet a XIX. században: Chateaubriand és Victor Hugo.
7. A gótikus katedrális a XIX. században: Huysmans és Proust.
8. A *salon*, mint művészetelméleti műfaj Diderot-tól Baudelaire-ig
9. A parnasszisták és a szobrászat (Gautier, Baudelaire, Rimbaud)
10. A szimbolizmus és a zene kapcsolata. A szimbolisták és Wagner
11. A XIX. századi művészetelméletek szintézise: Marcel Proust

Kötelező és ajánlott irodalom:

Darcos, X., *Histoire de la littérature française*, Paris, Hachette, 1992.

Itinéraires littéraires, Paris, Hatier, 1992.

Launay, Michel, Mailhos, Georges, *Introduction dans la vie littéraire du XVIIIe siècle*, Paris, Bordas, 1984.

Beck, Annie, *Genèse de l'esthétique française moderne 1684–1814*, Paris, Albin Michel, 1994.

Faure, Élie, *Histoire de l'art, L'esprit des formes I, II, III*, Paris, Gallimard, 1991.

Genette, Gérard, *L'Oeuvre d'art*, Paris, Seuil, 1994.

Tantárgy neve: Francia lexikológia és lexikográfia

Kredit: 7	Félév: 1., 2., 3.	Heti óraszám: 3+2+2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy: x
---------------------	-----------------------------	-------------------------------	--	----------------------------------	--

Tantárgy leírása: A szintaxis kurzuson már megismert, hagyományos strukturalista és generativista elméletek megismerése után a hallgató a franciára alkalmazva tanulja meg a lexikon-grammatika főbb alapfogalmait. Különös hangsúly kerül a jelentésviszonyok lexikalista értelmezésére. A francia frazeológiai kifejezések meghatározásán és fajtáin túl nagy mennyiségű, főként beszélt nyelvi fordulattal ismerkedhetnek meg. E kifejezéseket szituációban is gyakorolják, valamint speciális, interdiszciplináris háttérismereteket (szemantika, pragmatika, diskurzuselemzés) is szereznek. A kurzus célja továbbá a francia szótárak típusainak, illetve a szótárszerkesztés főbb elveinek áttekintése. A tulajdonságok elemzésekor főként a felhasználói szempontot vesszük figyelembe (használati mód, célközönség, stb.).

A szemeszterek programja:

1. Lexikológiai alapfogalmak: lexéma, szó, morféma, szókincs, szóképlet. Lexikalizmus a nyelvelméletben.
2. A szemantikai elemzés módszerei: definíció, komponens elemzés, prototípusos elemzés.
3. Predikátum és jelentés a lexikon-grammatikában. A lexikon-grammatika alapjai: az argumentumstruktúra. Igék, főnévi és melléknévi predikátumok. Funkcióigék és típusaik. Másodosztályú predikátumok: kötő- és előjárószavak. A melléknév osztályai.
4. A hipo/hiperonímia: tárgyszótárak hierarchiája. A poliszémia. A szinonímia.
5. Archaizmusok, neologizmusok. Szóképítés és az argumentumstruktúra. Szócsaládok. Szókölcsönzés és tudós szavak. Jelentésátvitel: metafora, metonímia, szinekdoché.
6. Korpusznyelvészet, számítógépes nyelvészet. A pragmatika. Lexikográfia.
7. A frazeológia tárgya, a rögzültség fogalma. Frazeológiai szótárak.
8. Pragmatikai idiomaticitás, helyzetmondatok. A beszédaktus elmélet alapjai. A diskurzuselemzés alapjai. Helyzetmondatok kiváltó tényezői. Helyzetmondatok és a kontrasztivitás. Helyzetmondatok szintaxisa.
9. Szituációs gyakorlatok: beszédstimuláció. Frazeográfiai gyakorlatok.
10. A lexikográfia fogalma. A szótárak típusai, osztályozása. A francia nyelv szótárai. Elektronikus szótárak.
11. A stílus- és egyéb minősítések. Függelékek a szótárban. A szótár mikro- és makrostruktúrája.
12. Fonológiai és morfológiai szótárak. Szemantikai szótárak: poliszémikus és homonimikus elrendezés. Szemantológia és onomaziológia. Szakszótárak.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Polguère, Alain, *Lexicologie et sémantique lexicale*, Montréal, Presses de l'Université de Montréal, 2003.
- Gross, Maurice, „Les bases empiriques de la notion de prédicat sémantique”, in: *Langages* 63, Paris, Larousse, 1981.
- Giry-Schneider, Jacqueline, *Les prédicats nominaux en français: les constructions à verbe support*, Genève, Droz, 1987.
- Gross, Gaston, *Les expressions figées. Noms composés et autres locutions*, Paris, Ophrys, 1996.
- Fónagy Iván, *Situation et signification*, Amsterdam, Benjamins, 1982.
- Roulet, Eddy et al., *L'articulation du discours en français contemporain*, Bern, P. Lang, 1991.
- Rey, Alain, *Le lexique, images et modèles*, Paris, A. Colin, 1977.
- Bárdosi, Vilmos, Pálffy, Miklós, *Précis de lexicologie française I. Lexicologie sémantique*, Budapest, Tankönyvkiadó, 1983.
- Dubois, Jean, *Introduction à la lexicographie: le dictionnaire*, Paris, Larousse, 1971.

SZAKMAI TÖRZSTÁRGYAK

Tantárgy neve: Szöveg- és beszédanalízis					
Kredit: 6	Félév: 1.	Heti óraszám: 2+2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy: x
Tantárgy leírása: A kurzus célja a szövegnyelvészeti és pragmatikai alapismeretekbe való elméleti bevezetés. Ez a kettős megközelítés – új és tágabb kontextust kínálva – egyrészt kiegészíti a hagyományos morfoszintaktikai ismereteket, másrészt, előtanulmányként, felkészít a doktori képzés Szövegnyelvészet és Pragmatika c. kurzusaira.					
<u>A szemeszter programja:</u>					
<ol style="list-style-type: none">1. Pragmatikai alapfogalmak I. Megnyilatkozás-nyelvészet: megnyilatkozás, megnyilatkozási szituáció. A megnyilatkozás síkjai. („histoire”/„discours”).2. Anafora, katafora, deixis. Beszédaktus elmélet. Modalizációs eljárások, a szubjektivitás kifejezése. Polifonikus jelenségek.3. Szövegnyelvészeti alapfogalmak: a szövegszerveződés szintjei. Szövegkohézió. Konnexitás. Koherencia.4. Szövegtipológia: Elméletek. Szövegtípusok.5. A determinánsok szövegszintű és pragmatikai tanulmányozása. A névmások szövegszintű és pragmatikai tanulmányozása. A konnektorok szövegszintű és pragmatikai tanulmányozása.6. Az igeidők használata a szövegben: a jelen idő, jövő idők, múlt idők használata a szövegben, az előidejűség.7. A függő beszéd alkalmazása a szövegben. A szabad függő beszéd. Egyéb eljárások: narrativizált diskurzus, szövegsziget, autonimikus konnotáció.8. Összegzés. Szövegfajták szövegszintű és pragmatikai elemzése.					
Kötelező irodalom:					
Riegel, M. et al., Grammaire méthodique du français, PUF, Paris, Quadrige, 2001. Weinrich, H., Grammaire textuelle du français, Paris, Didier/Hatier, 1990. Bors, E., Csűry, A., Csűry, I., Marády, K., Le français au bout du doigt (HEFOP elektronikus tankönyv): www.francia.unideb.hu > tananyagok					
Ajánlott irodalom:					
Adam, J.-M., Les textes: types et prototypes, Paris, Nathan, 2001. Lips, M., Le style indirect libre, Paris, Payot, 1926. Maingueneau, D., Éléments de linguistique pour le texte littéraire, Paris, Bordas, 1994. Maingueneau, D., L'énonciation en linguistique française, Paris, Hachette, 1994. Reboul, A., Moeschler, A., La pragmatique aujourd'hui, Paris, Seuil, 1994. Vetters, C. (éd.), Le temps, de la phrase au texte, Lille, Presses Universitaires de Lille, 1993.					

Tantárgy neve: Nyelvfejlesztés					
Kredit: 4	Félév: 1., 2.	Heti óraszám: 2+2	Óratípus: Előadás: Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: Gyakorlati jegy: x
<p>Tantárgy leírása: Az alapképzésen elsajátított készségek ismétlése után a kurzus a különböző, beszélt nyelvi stíluszintek ismerete terén nyújt lehetőséget a továbbfejlődésre. A sztenderden kívül a hallgatók betekintést kapnak a bizalmas, argotikus és népnyelv jellegzetességeibe. Fejlődik szóbeli összefoglaló képességük, bővülnek szaknyelvi ismereteik. Egy-egy szakterület (szakma, szaktudomány) alapvető francia szókincsének szakszótárak segítségével történő megismerése után minden hallgató bemutat egy kiselőadást az adott terület egy aktuális problémája kapcsán. A különböző írott stílusok jegyeinek ismeretében korábban szerzett jártasságok elmélyítésével a hallgató képes lesz – Raymond Queneau <i>Stílusgyakorlatok</i> című művének mintájára – saját maga is megadott stílusú szövegek megalkotására, szövegek stílusának pontos meghatározására.</p> <p><u>A szemeszterek programja:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nyelvi szintek: bizalmas nyelv, argó, népnyelv. 2. Természettudományok: az élettudományok, az orvostudomány, az élettelen tudományok szakszókincese. 3. Társadalomtudományok: a közgazdaságtan, a szociológia, a pszichológia, a jogtudomány szakszókincese. 4. A turizmus szakszókincese. A divat szakszókincese. 5. Stíluszintek ismétlése. A választékos stílus jegyei. A zsurnalisztikai stílus jegyei. A szaktudományos stílus. A jogi szöveg stílusa. 6. A cset jellegzetességei. 7. Különböző szövegek átírása sztenderd franciára. A stílusutánczat („pastiche”). A stílusexpresszivitás tényezői. 8. Szójátékok: anagramma, „javanais”. Nyelvi játékok: „calembour”, „cadavre exquis”, akrosztichon, stb. Nyelvi rejtvények: találós kérdés, enigma, logogrif, stb. <p>Kötelező és ajánlott irodalom:</p> <p>Duneton, Claude, <i>Au plaisir des mots</i>, Paris, Balland, 2004. Cellard, Jacques, <i>Ca ne mange pas de pain</i>, Paris, Hachette, 1985. Ça m'intéresse – folyóirat. Science et Vie – folyóirat. Français dans le monde – folyóirat. Queneau, Raymond, <i>Exercices de style</i>, Paris, Gallimard, 1963. OULIPO, <i>La Littérature Potentielle</i>, 2. kiadás, Paris, Folio, 1988.</p>					

Tantárgy neve: Francia irodalom a XX. században

Kredit: 4	Félév: 2.	Heti óraszám: 2+2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy: x
---------------------	---------------------	-----------------------------	--	----------------------------------	--

Tantárgy leírása: A kurzus a BA szinten bevezetett szemináriumra alapoz, amely főként a francia próza történetéből vett reprezentatív szövegek elemzését tűzte ki céljául. Továbbra is a prózai művek bemutatására helyeződik a hangsúly, immár figyelembe véve a főbb elemzési kritériumokat és jelentősen kiterjesztve a feldolgozandó szövegek körét.

A szemeszter programja:

1. Apollinaire költészete
2. A szürrealizmus az irodalomban és a művészetekben
3. Marcel Proust: *Du côté de chez Swann*
4. André Gide: *La symphonie pastorale*
5. Francois Mauriac: *Thérèse Desqueyroux*
6. Alain-Fournier: *Le Grand Meaulnes*
7. Jean-Paul Sartre: *La Nausée*
8. Albert Camus: *Le premier homme*
9. Albert Camus: *La peste*
10. A „Nouveau roman”
11. Marguerite Duras munkássága
12. Michel Tournier regényei

Kötelező és ajánlott irodalom:

Tegyey, Gabriella, Introduction aux études littéraires, Veszprém, Veszprémi Egyetemi Kiadó, 2001.
Tadié, Jean-Yves, Introduction à la vie littéraire du XXe siècle.
Maurois, André, A la recherche de Marcel Proust, Paris, Hachette, 1949.
Richard, Jean-Pierre, Proust et le monde sensible, Paris, Seuil, 1974.

Differenciált szakmai ismeretek tantárgyai

Tantárgy neve: Az irodalmi élet és intézményei: könyvkiadás és szerkesztés					
Kredit: 6	Félév: 1., 4.	Heti óraszám: 2+2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy: x
Tantárgy leírása: A kurzus a francia könyvkiadás történetének felvázolásán kívül gyakorlati szerkesztési és kiadói ismereteket is kíván nyújtani, amelyeket későbbi szakfordítói munkájukban is felhasználhatnak a hallgatók. A hallgatók elsajátítják a szerkesztőségi, kiadványszerkesztői, kiadói gyakorlat alapfogalmait franciául és magyarul, megismerkednek a szöveggondozás alapkritériumaival, eligazodnak a korrektúrajelek világában, és tisztában lesznek a magyarra vagy franciára fordítás kapcsán felmerülő leggyakoribb problémákkal.					
<u>A szemeszterek programja:</u>					
1. A könyv és a könyvtár története. A francia könyvkiadás története. A francia jogrendszer és könyvkiadás: a szerzői jogok.					
2. Az irodalmi élet intézményei a XVIII és a XIX. században. A Francia Akadémia és az irodalmi díjak története.					
3. Az irodalmi élet intézményeinek szinkrón áttekintése. Az irodalmi díjak jelenlegi helyzete. A francia könyvkiadás aktuális problémái.					
4. Az Európai Unió irodalmi intézményei és álláspontja a szerzői jogok védelméről.					
5. Az Internetes publikáció. Szövegszerkesztés, szerkesztő programok, korrekció. Tipográfia, kép, szöveg.					
6. Fordítás franciáról magyarra, a főbb problémakörök. Fordítási gyakorlatok franciáról magyarra					
7. Fordítás magyarról franciára, a főbb problémakörök. Fordítási gyakorlatok magyarról franciára					
8. Stilisztikai szintek, levelezés és kapcsolattartás					
9. A szöveggondozás ábécéje. Írásjelek, elválasztások, lábjegyzetek: alapvető paraméterek. Korrekciójelek, helyesírási kritériumok					
10. A francia könyvészet múltja és jelene. Nyomdai eljárások, tördelés					
Kötelező irodalom:					
Anciaux, Jean-Pierre, La Mise en page, Paris, Les Éditions d'organisation, 1992.					
Abrégé du Code typographique à l'usage de la presse, 4e éd., Paris, Centre de formation et de perfectionnement des journalistes, 1993.					
Lexique des règles typographiques en usage à l'Imprimerie nationale, 3e éd., Paris, Imprimerie nationale, 1990.					
Robin, Christian, Le livre et l'édition, coll. Repères pratiques, Paris, Nathan, 2004.					

Tantárgy neve: Bevezetés a stilisztikába

Kredit: 6	Félév: 2.	Heti óraszám: 2+2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy: x
---------------------	---------------------	-----------------------------	--	----------------------------------	--

Tantárgy leírása: A kurzus célja, a morfoszintaktikai, szövegnyelvészeti, pragmatikai alapismeretekre támaszkodva a stilisztikai elemzés szintjeinek, módszereinek megismertetése. Bár a kurzus bevezető jellegű, bepillantást enged olyan elméleti kérdésekbe is, ami egyúttal előkészíti a doktori képzés stilisztika kurzusát.

Az irodalmi példák az irodalmi tanulmányok során megismert alpművekből állnak, ezzel is elősegítve a komplex, interdiszciplináris megközelítés elsajátítását. A kontrasztív szemlélet bemutatására, ahol erre mód nyílik, kontrasztív stilisztikai elemzéseken át kerül sor. Az elemzett művek az irodalmi tanulmányokból jól ismert szerzőktől származnak: önéletírások (Rousseau, Chateaubriand, Gide, Sartre), regények (Voltaire, Flaubert, Proust, Camus), egyéb prózai művek (La Fontaine, Maupassant), líra (Lamartine).

A szemeszter programja:

1. A megnyilatkozás-nyelvészet hatása a stilisztikára: a megnyilatkozás síkjai, „embrayage”, anafora, stilisztikai értelmezése.
2. A modalizációs eljárások stilisztikai értéke
3. Polifonikus jegyek az irodalmi műben: függő beszéd, szabad függő beszéd és egyéb eljárások stilisztikai alkalmazása (szövegsziget, narrativizált diskurzus)
4. A szövegnyelvészet hatása a stilisztikára: makronyelvészeti stilisztikai fogalmak. Általánosságok.
5. A narratív szöveg stilisztikai sajátosságai
6. A leíró szöveg stilisztikai sajátosságai
7. Dialógusok stilisztikai sajátosságai
8. Mikronyelvészeti stilisztikai fogalmak. Szövegkohéziós stilisztikai jegyek, ritmus.
9. Retorikai alakzatok az irodalmi művekben I. Mondatalakzatok
10. Retorikai alakzatok az irodalmi művekben II. Szóalakzatok
11. Retorikai alakzatok az irodalmi művekben III. Gondolatalakzatok (irónia)
12. Verstani alapismeretek

Kötelező irodalom:

Herschberg-Pierrot, A., Stylistique de la prose, Paris, Belin, 1999.

Ajánlott irodalom:

Adam, J.-M., Le style dans la langue. Une reconception de la stylistique, Lausanne, Delachaux et Nestlé, 1997.

Adam, J.-M et Petitjean, A., Le texte descriptif, Nathan, Paris, 1989.

Bors E., Az idő poétikája az önéletírásban. Rousseau, Gide, Sartre önéletírásának szövegnyelvészeti-pragmatikai elemzése, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2004.

Fromilhague, C., Sancier, A., Introduction à l'analyse stylistique, Paris, Dunod, 1994.

Gardes-Tamine, J., La stylistique, Paris, Armand Colin, 2001.

Hamon, P., L'ironie littéraire, Hachette, Paris, 1996.

Milly, J., Poétique des textes, Nathan, Paris, 1992.

Molinié, G., La stylistique, Paris, PUF, 1993.

Tantárgy neve: A francia irodalomtudomány aktuális kérdései					
Kredit: 4	Félév: 3.	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium:	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy:
<p>Tantárgy leírása: A kurzus célja a modern francia irodalomtudomány legújabb nagy vonulatainak és alakjainak bemutatása. A posztmodern elméleti irányzatok megjelenése a francia és frankofón területen.</p> <p><u>A szemeszter programja:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A posztstrukturalizmus. 2. A késői Roland Barthes. 3. Irodalom és pszichoanalitika. 4. Gilles Deleuze - Félix Guattari. 5. Derrida és a poszt derridista megközelítések. 6. A Ricœur reneszánsz. <p>Kötelező és ajánlott irodalom:</p> <p>Bevezetés a modern irodalomelméletbe, szerk. Jefferson, Anne, Robey, David, Osiris tankönyvek, Budapest, Osiris.</p> <p>Bókay, Antal, Vilcsek, Béla: A modern irodalomtudomány kialakulása, Szöveggyűjtemény, Budapest, Osiris.</p> <p>Ravoux Rallo, E., Méthodes de critique littéraire, Paris, A. Colin, 1993.</p> <p>Thumerel, F., La critique littéraire, Paris, A. Colin, 2000.</p>					

Tantárgy neve: Frankofón irodalmak és elméleteik aktuális kérdései

Kredit: 3	Félév: 3.	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium:	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy:
---------------------	---------------------	---------------------------	--	----------------------------------	--

Tantárgy leírása: A frankofón irodalmak látványos előretörése mind az e területhez sorolható művek egyre nagyobb számának, mind a művek sokféleségének köszönhetően, szükségessé teszi az elméleti megközelítések finomítását. Ez elsősorban az ún. posztkolonialista elméletek alkalmazásával kísérelhető meg. Az eredetileg angolszász vonatkozásban kialakított nézetek és módszerek újabban a frankofón területen is érvényesülnek, megismertetésük tehát megfelelő és szükséges alapot nyújt az egyes frankofón irodalmak és kultúrák kortárs jelenségeinek megértéséhez.

A szemeszter programja:

1. A frankofónia terminológiai problémái
2. A nyelvi kérdések múltja és jelene
3. Központ és/vagy periféria
4. Etnográfia, „métissage“, „entre-deux“
5. Franciaország és „a többiek“
6. Szóbeliség és írásbeliség
7. Francianyelvűség és/vagy többnyelvűség
8. Kulturális antropológia
9. Frankofónia és kulturális globalizáció

Kötelező és ajánlott irodalom:

Joubert, Jean-Louis, Les voleurs de langue. Traversée de la francophonie littéraire, éd. Philippe Rey, 2006.

Beniamino, Michel, La francophonie littéraire. Essai pour une théorie, Paris, L'Harmattan, 1999, coll. Espaces francophones.

Walter, Henriette, Le français dans tous les sens, Paris, Robert Laffont, 1988.

Moura, Jean-Marc, Littératures francophones et théorie post-coloniale, Paris, PUF, 1999.

A posztmodern irodalomtudomány kialakulása, Szöveggyűjtemény, szerk. Bókay Antal, Vilcsek Béla, Szamosi Gertrud, Sári László, Budapest, Osiris, 2002.

Tantárgy neve: A francia nyelv változatai

Kredit: 2+3	Félév: 3.	Heti óraszám: 2+2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy: x
-----------------------	---------------------	-----------------------------	--	----------------------------------	--

Tantárgy leírása: A kurzus célja a francia nyelv változatainak megismertetése más nyelvekkel való kapcsolatában és nyelven belüli formáit tekintve. A gyakorlati életben használt nyelv bemutatásakor a nyelvi leírás széles spektrumára támaszkodik: fonetikai, lexikológiai, szintaktikai jellemzőket elemez, valamint más tudományágak bevonásával alapvető szociolingvisztikai, geolingvisztikai jelenségek bemutatására vállalkozik.

A francia nyelv változatai c. kurzus a BA képzés során szerzett nyelvtani alapismeretekre és az MA alapozó tárgyaira (morfoszintaxis, lexikológia) épít, s egyúttal előkészíti a Doktori Iskola Alkalmazott nyelvészet c. tárgyát, ahol a hangsúly az interdiszciplinaritásra kerül (pl. nyelvészet és politika, informatika, didaktika, pszichológia és szociológia kapcsolatára).

A szemeszter programja:

1. A nyelvek sokfélesége és a nyelvi változatosság. Általánosságok.
2. A nyelvi változatosság és a nyelvek közötti kontaktus, kétnyelvűség, diglosszia.
3. A nyelven belüli változatok, nyelvi rétegek fonetikai, lexikális és szintaktikai aspektusai.
4. Beszélt nyelvi változatok (argó, „verlan”).
5. Szaknyelvek.
6. A francia nyelv belső fejlődése: a dialektalizáció.
7. Regionális nyelvváltozatok.
8. A francia nyelv külső fejlődése. Általánosságok.
9. A francia nyelv Európában I. Belgium és Luxemburg.
10. A francia nyelv Európában II. Svájc.
11. A francia nyelv Európán kívül I. Észak-Amerikában.
12. A francia nyelv Európán kívül II. Észak-Afrikában és Közép-Afrikában és a Csendes-óceán térségében).

Kötelező irodalom:

Picoche, J., C. Marchello-Nizia, Histoire de la langue française, Paris, Nathan, 2001, 11-119.

Ajánlott irodalom:

Blanche-Benveniste, C., Approches de la langue parlée en français, Paris, Ophrys, 2000.

Calvet, L.-J., L'Argot, Paris, PUF, 1994.

Cerquiglioni, B., Les langues de France, Paris, PUF, 2003.

Chaudenson, R., Les créoles français, Paris, Nathan, 1979.

Lerat, P., Les langues spécialisées, Paris, PUF, 1995.

Soutet, O., Linguistique, Paris, PUF, 2001, p. 7-61.

Tantárgy neve: Szakszöveg fordítás					
Kredit: 2	Félév: 3.	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás: Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: Gyakorlati jegy: x
<p>Tantárgy leírása: A kurzus célja, hogy a hallgatók, a BA képzésben elsajátított nyelvi és stilisztikai ismeretekre támaszkodva megismerkedjenek a francia politikai és jogrendszerrel, a francia sajtó történetével, műfajaival és nyelvi eszközeivel. Továbbá, hogy biztos szövegértési háttérrel olvassák és fordítsák a francia nyelvű politikai, sajtó-, jogi és az Európai Unió intézményeivel kapcsolatos szövegeket és dokumentumokat, valamint, hogy gyakorlatba ültessék át az órákon szerzett ismereteiket, maguk is képesek legyenek arra, hogy cikkeket, szerződéseket, dokumentumokat szerkesszenek francia nyelven. A hallgatók megismerkednek a szakszótárakkal, a legismertebb digitális szótárakkal, valamint fordítóprogramokkal (pl.: TRADOS).</p> <p><u>A szemeszter programja:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés; A francia politikai és államrendszer áttekintése 2. Az Európai Unió és intézményei 3. A politikai szaknyelv stilisztikája, beszédek és dokumentumok. 4. A francia sajtó történeti áttekintése. 5. A francia sajtó szinkrón áttekintése. 6. Az írott sajtó termékei és műfajai, a politikai hírek 7. A tudományos sajtó nyelve. 8. A francia jogrendszer áttekintése. 9. A jogi szaknyelv stilisztikája, nemzetközi szerződések. 10. Glosszáríumkészítés. 11. Grammatikai és stilisztikai problémák. 12. Szövegszerkesztés. <p>Kötelező irodalom:</p> <p>Francia sajtótörténet, francia sajtótermékek, folyóiratok, magazinok, hiteles dokumentumok, szerződésszövegek, jegyzőkönyvek, videó-anyagok.</p> <p>Horváth, Zoltán, Manuel sur l'Union Européenne, Assemblée Nationale Hongroise, 2005.</p> <p>Klaudy, Kinga, Bevezetés a fordítás gyakorlatába, Scholastica, 2003.</p> <p>Bart, István, Klaudy, Kinga, (szerk.), A fordítás tudománya. Válogatás a fordításelmélet irodalmából, Budapest, Tankönyvkiadó, 1986.</p> <p>Ajánlott irodalom:</p> <p>Erdei, Gy., Fordításelmélet - Fordításoktatás, Budapest, TIT, 1979.</p> <p>Klaudy, Kinga, Fordítás és aktuális tagolás. Nyelvtudományi Értekezések, 123., Budapest, Akadémiai Kiadó, 1987.</p>					

Tantárgy neve: A kortárs francia irodalom					
Kredit: 4	Félév: 3.	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium:	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy:
<p>Tantárgy leírása: A kurzus a korábbi, a huszadik századi francia irodalommal foglalkozó kurzusok továbbfejlesztése, napjaink francia irodalmának bemutatása. Kiemelten szerepelnek a regényírók, de egyes költői művekre is sor kerül, valamint összefüggések keresésére, bizonyos témakörökön belül, mint például az önéletírás vagy a feminista tematika.</p> <p><u>A szemeszter programja:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A regényírói technikák megújítása. 2. Előzmények: az új regény. 2. Új tematika: a feminista írások. 3. Előzmények 1. Simone de Beauvoir. 4. Előzmények 2. Nathalie Sarraute. 5. Előzmények 3. Marguerite Yourcenar. 6. Michel Tournier és a „les petites proses”. 7. Megújított műfajok: a detektívregény 1. Patrick Modiano. 8. Megújított műfajok: a detektívregény 2. Daniel Pennac. 9. Jean Echenoz és a metaleptikus diskurzus. 10. Jean-Philippe Toussaint és Pascal Quignard. 11. Andrei Makine és Milan Kundera. <p>Kötelező és ajánlott irodalom:</p> <p>Ricardou, Jean, Problèmes du nouveau roman, Paris, Seuil, 1967. Lejeune, Philippe, Le Pacte autobiographique, Paris, Seuil, 1975. Lejeune, Philippe, Je est un autre, Paris, Seuil, 1980. Baal, Mieke, Narratologie, Paris, Klincksieck, 1977. „Le récit amoureux”, Colloque de Cerisy, 1984. Didier, Béatrice, L’Écriture-femme, Paris, PUF, 1981.</p>					

Tantárgy neve: Frankofón irodalom szeminárium

Kredit: 8	Félév: 3., 4.	Heti óraszám: 2+2+2+2	Óratípus: Előadás: Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: Gyakorlati jegy: x
---------------------	-------------------------	-------------------------------------	--	--------------------------------------	--

Tantárgy leírása: A kurzus célja áttekintést nyújtani a francia nyelvű irodalmak egye jelentősnek tekintett alkotásairól. Elsőként a belgiumi francia irodalom elbeszélői irányait és egyéni útkeresését mutatja be, de a bemutatott prózai műalkotásokon keresztül egyszersmind társadalmi és esztétikai problémák, globalitás és lokalitás, egy- és többnyelvűség problémái is megjelennek. A Maghreb-országok francia nyelvű irodalmának áttekintése. A Francia gyarmatosítás kulturális hatásai. A francia nyelvű irodalmak megszületése Fekete Afrika francia nyelvű országaiban.(dekolonizáció és identitáskeresés). A kanadai francia nyelvű irodalom rövid története az első szövegektől a posztmodern irányzatokig.

A szemeszter programja:

1. **Belgium:** A történelem mint megőrzés és mint elhallgatás (Dannemark). Globalitás és ősiség (Emmanuel)
2. Gyász és tradíció (Ackerman). A „hatvannyolcasok”: egy nemzedék elvei és önvizsgálata (Otte). Nő, lét, női lét (Malinconni). A gyermek forradalma (Nothomb)
3. Bürokrácia és individuum (Outers). A „politikailag inkorrekt” mint a lázadás lehetősége (Gunzig)
4. **Maghreb:** Albert Memmi – *Portrait du colonisé*. Kateb Yacine, *Nedjma*. Tahar Ben Jelloun et la recherche d’une écriture, *L’enfant de sable*. Driss Chraïbi *Le Passé simple*.
5. Assia Djebar és a női emancipáció. Yasmina Kadra. Leïla Sebbar. Abdellatif Laabi.
6. **Fekete Afrika:** L. C. Senghor. Aimé Césaire.
7. Ahmadou Kourouma, *Allah n’est pas obligé*.
8. Alain Mabanckou, *Le verre cassé*.
9. Henri Lopes, *Le chercheur d’Afrique*.
10. **Kanada:** A kezdetektől a XIX. századig. A „roman du terroir”.
11. Gabrielle Roy realizmusa. A visszautásítás évei: Hubert Aquin. A radikális megújulás. Regionalizmus(ok): Antonie Maillet. A „joui”: Michel Tremblay. Réjean Ducharme.
12. Költészet és chanson. Marie-Claire Blais. Jacques Godbout, Jacques Poulin. „Les écrivains migrants”.

Kötelező és ajánlott irodalom:

Histoire de la littérature belge 1830-2000, Paris, Fayard, 2003.

Déjeux, Jean, La littérature maghrébine d’expression française, 1980.

Bonn, Ch., Garnier, X., Littérature francophone 1. Le Roman, Paris, Hatier, 1997.

Bonn, Ch., Garnier, X., Littérature francophone 2. Récits courts, poésie, théâtre, Paris, Hatier, 1999.

Nkashama, Ngandu, Les Années littéraires en Afrique (1912-1987) Paris, L’Harmattan, 1987.

Hamel, Réginald, Panorama de la littérature québécoise contemporaine, Montréal, Guérin, 1997.

Weinmann, H., Chamberland, R. (éds.), Littérature québécoise des origines à nos jours, Montréal, HMH, 1996.

Tantárgy neve: Az irodalomtudomány és a művelődéstörténet aktuális kérdései

Kredit: 2+2	Félév: 1., 4.	Heti óraszám: 2+2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel:	Értékelés: Kollokvium: x Gyakorlati jegy: x
-----------------------	-------------------------	-----------------------------	--	--------------------------------	--

Tantárgy leírása: A kurzus a BA szinten megszerzett francia irodalomelméleti és módszertani ismereteket tovább mélyíti, így a hallgatók számára lehetővé teszi, hogy bármely irodalom- és műfajelméleti valamint történeti témában tovább folytathassák tanulmányaikat, például a doktori képzésben. A képzés során az egyes irodalomelméleti és kritikai irányzatokat képesek lesznek egy átfogóbb tudománytörténeti kontextusba helyezni, a romantikus művészetfilozófiától kezdve, a romantikán, szimbolizmuson, formalizmuson, strukturalizmuson, szemiotikán, narratológián, pszichokritikán és mítoszkritikán keresztül, egészen az új regény képviselői által kidolgozott elméletekig.

A szemeszterek programja:

1. Francia romantika. Érdekek nélküli művészet. Pozitivizmus és kritika.
2. A szimbolisták elméletei. Orosz formalizmus
3. Strukturalista kritika. Szemiotika. Mítoszkritika.
4. Pszichokritika. Szociokritika. Narratológia
5. A „Nouvelle critique”.
6. A kép mint világminta.
7. Az utazás, mint valóság-átformálás.
8. Nyelv és világ kapcsolata. A banalitás módszertana.
9. Mikrokozmoszok. Valóság más dimenzióban.
10. Személyesség. Valóság fiktív térben – informatika-matematika a költészetben.
11. Lázadás és klasszicitás: valóság fojtott lángon. Dolgok a múltás fényében.

Kötelező irodalom:

Jakobson, Roman, Questions de poétique, Paris, Seuil, 1973.
Propp, Vladimir, La morphologie du conte, Paris, Seuil, 1970.
Todorov, Tzvetan, Littérature et signification, Paris, Larousse, 1967.
Barthes, Roland, Mythologies, Paris, Seuil, 1957.
Richard, Jean-Pierre, Microlectures, Paris, Seuil, 1979.

Ajánlott irodalom:

Bachelard, Gaston, La poétique de l'espace. PUF, Paris, 1957.
Ricoeur, Paul, La métaphore vive, Seuil, 1975.
Riffaterre, Michael, La production du texte, Seuil, Paris, 1979.
Robert, Marthe, Roman des origines et origines du roman, Grasset, Paris, 1972.

Tantárgy neve: Francia nyelvtörténet

Kredit: 2	Félév: 4.	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás: Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: Gyakorlati jegy: x
---------------------	---------------------	---------------------------	--	----------------------------------	--

Tantárgy leírása:

A kurzus gyakorlati példákkal illusztrálja mindazt, amit a Romanisztika c. tantárgy elméleti síkon bemutatott. A francia, illetve kis részben a középkori okszitán nyelv fejlődési fázisait olyan szövegek segítségével mutatja be, amelyek jól tanúskodnak egyes nyelvtörténeti jelenségekről. A féléven belül három szakasz kap különös hangsúlyt: a vulgáris latin szerepe, az irodalomtörténeti jelentőségű ófrancia korszak, végül pedig a kortárs francia nyelv, illetve mai korunkban betöltött stratégiai helye.

A szemeszter programja:

1. Az európai nyelvcsaládok, ismeretlen neolatin és más európai nyelvek fölismerése
2. A vulgáris latin szövegemlékei I.: feliratok
3. A vulgáris latin szövegemlékei II.: szójegyzékek
4. A vulgáris latin szövegemlékei III.: irodalmi szövegek
5. Galloromán és germán elemek a mai franciában: szókincsbővítés
6. Az első francia nyelvemlékek
7. Az első okszitán nyelvemlékek
8. Szemelvények különféle műfajú és dialektusú ófrancia szövegekből
9. Középfraancia kor: átmenet és egységesülés
10. A klasszikus kor: a mai nyelv születése
11. A francia nyelv legújabb rétegei
12. A francia nyelvpolitika és a modernizáció lehetséges irányai

Kötelező és ajánlott irodalom:

Herman, József, Précis d'histoire de la langue française, Budapest, Tankönyvkiadó, 1967.

Walter, Henriette, Le français dans tous les sens, Paris, Laffont, 1988.

Walter, Henriette, L'aventure des langues en Occident, Paris, Laffont, 1994.

Picoche, Jacqueline, Marchello-Nizia, Charles, Histoire de la langue française, Paris, Nathan, 1994.

Bárdosi, Vilmos, Karakai, Imre, A francia nyelv lexikona, Budapest, Corvina, 1996.

Tantárgy neve: A középkor és reneszánsz irodalma és eszmetörténete

Kredit: 6	Félév: 1., 3., 4.	Heti óraszám: 2+2+2	Óratípus: Előadás: x Szeminárium: x	Előtanulmányi feltétel: -	Értékelés: Kollokvium: Gyakorlati jegy: x
---------------------	--------------------------------	-------------------------------	--	----------------------------------	--

Tantárgy leírása: A kurzus célja a francia korai és érett középkori irodalom különféle műfajainak vizsgálata. Elsősorban az elbeszélő műfajokra összpontosítunk, amelyek középpontjában, különféle szinteken ugyan, de évszázadokig töretlenül a lovagi és udvari eszmevilág állott. Amikor azonban az eszmény homályosulni kezdett, máris többféle, friss szellemiséget hordozó irodalmi válasz is született. Helyet kap a trubadúrok költészete, novellairodalma, valamint a kibontakozó reneszánsz. Mindkettővel kapcsolatban szerepet kap a korabeli szellemi-ideológiai háttérküzdelmek irodalmi megjelenése is. A kurzus áttekintést nyújt a keresztény ideológiának az irodalmi művekben betöltött szerepéről is. A vizsgált korszakot kettősség jellemzi: a latin nyelvű (egyházi) irodalmi alkotásokban a kereszténység túlsúlya, a népnyelvű (francia és okszitán) irodalmakban a vallás csupán áttételesen, elsősorban gyakorlati-erkölcsi szempontból jelenik meg.

A szemeszterek programja:

1. Történelmi és kulturális bevezetés. Kultúrák kölcsönhatása: elitkultúra-tömegkultúra, latin nyelvű és népnyelvű irodalom. A hagiográfia műfajai és a francia/népnyelvű irodalom születése. A „chanson de geste” és a lovagi ideál: *Chanson de Roland*. A lovagi és az udvari kultúra kölcsönhatása: Chrétien de Troyes. Végzetes konfliktusok: *Lancelot, Perceval*. A mindennapok kézikönyvei: a *Roman de la Rose* és a szimbólumok világa, a *Roman du Renard* és az új eszmények. *Trisztán és Izolda* és a kelta kulturális örökség továbbélése. A rövid elbeszélő műfajok. Marie de France. *Aucasin e Nicolette*: az udvari eszmények vége?
2. Charles d’Orléans és François Villon: *Lais, Testament*. A trubadúrok költészete. A trubadúrok novellairodalma: eszmény és valóság ellentéte.
3. Az észak-francia novellairodalom. Novella az udvarban: Marguerite de Navarre munkássága. François Rabelais: korrajz és szatíra az irodalomban.
4. Francia-itáliai kölcsönhatás, a francia korai reneszánsz költészete: Scève és Marot. A Pléiade és szerepe a korabeli irodalmi életben. Pierre de Ronsard költészete. Az eretnekmozgalmak és a katarizmus szerepe. A trubadúrköltészet áttekintése és a késői korszak költői. A késői korszak szellemi háttere: *Tresoro, Breviari d’amor, Leys d’Amors*.
5. A továbblépés lehetséges útjai: behódolás és/vagy misztika. Lelkiségtörténet és irodalomtörténet
6. Jellemző pályaképek: Guiraut Riquier költeményei és levelei. A novellairodalom kibontakozása és irodalomtörténeti szerepe. Raimon Vidal de Besalù novellaírói munkássága
7. A novellaműfaj árnyalatai: kultúrák együttélése (*Esther*), mesék és madarak (*Papagay, Oiselet*). Kitekintés az okszitán regényirodalomra (*Jaufré, Flamenca, Barlaam et Josaphat*)

Kötelező és ajánlott irodalom:

Dictionnaire de Lettres Françaises, le Moyen Âge, Paris, Fayard, 1992.

Marrou, Henri-Iréné, Les troubadours I-II., Paris, Seuil, 1971.

Poirion, Daniel, Précis de littérature française du Moyen Âge, Paris, PUF, 1983.

Gentil, Pierre le, Villon, Paris, Hatier, 1967.

Szabics, Imre, A trubadúrok költészete, Budapest, Balassi, 1995.

Majorossy, Imre Gábor, „Amors es bona voluntatz”; chapitres de la mystique dans la poésie des troubadours, Budapest, Akadémiai, 2006.

Majorossy, Imre Gábor, „Unas novas vos vuelh contar”; la spiritualité chrétienne dans quelques novas occitanes, Frankfurt, Peter Lang, 2007.

Bellenger, Yvonne, La Pléiade, La poésie autour de Ronsard, Paris, Nizet, 1988.